

(Artikel gepubliceerd in De Volkskrant, Forum, 13 maart 2009)

Prikkel allochtonen tot betere woonkeuze.

We moeten allochtonen prikkelen tot kritisch nadenken over de consequenties van hun keuze om te wonen in achterstandswijken, zegt **Erik van Ophoven**.

De integratienota van Wouter Bos illustreert dat er binnen de PvdA een wat zakelijker houding ten aanzien van allochtonen ontstaat, het slachtoffer-denken voorbij. De nota pleit voor meer emancipatie. Een stijgingsperspectief kan het beste bereikt worden als allochtonen opgroeien in een veilige en stimulerende woonomgeving. We moeten beleid maken om de keuze voor zo'n woonomgeving te promoten.

De Amerikaanse socioloog Putnam wijst op het proces van 'bonding en bridging' (Het Betoog, 28 juni). Mensen die nieuw in een land komen zoeken elkaar eerst op en gaan daarna 'de brug over'. Herkenbaar. Nederlandse emigranten deden dat ook. De eerste generatie zal bij elkaar. Hun kinderen gingen de brug over naar anderen. Hun kleinkinderen zijn helemaal opgegaan in hun land van geboorte. Voor Turken en Marokkanen in Nederland gaat dit proces veel langzamer. Vanwege onder andere cultuur, tradities en geloof. Daardoor blijven ze veel langer hangen in de achterstandswijken waar ze geboren zijn. Dat is een probleem. Want hoeveel stijgingsperspectief biedt het wonen in achterstandswijken?

Het Verwey Jonker instituut zegt in een recent rapport:

"In probleemwijken trekken bewoners zich terug achter de voordeur, is de sociale controle op elkaars gedrag minimaal, voelen ouders zich onmachtig hun taak als opvoeders goed te vervullen, brengen opgroeiende jongeren hun vrije tijd voornamelijk op straat door, waar ze alle vrijheid hebben om overlast te veroorzaken en strafbare feiten te plegen." Dat is een helder beeld. Het is zachtjes gezegd niet de ideale plek.

Door het grote aandeel allochtonen treffen we juist hier de zwarte scholen waar het onderwijs minder kansrijk is dan op gemengde scholen. Al was het maar omdat kinderen er niet de zo noodzakelijke 'tweede natuur' opdoen, ongeschreven gedrags- en houdingsregels die helpen bij het verder komen in de maatschappij.

Nu is het een misverstand dat de genoemde groepen bij gebrek aan keuze op de woningmarkt vanzelfsprekend in deze wijken terecht komen. Autochtonen met een vergelijkbare sociaal economische status bewijzen dat er alternatieven zijn. Het recente SCP onderzoek 'goede burens kun je niet kopen' toont aan dat vestiging in een achterstandswijk voor allochtonen vaak geen economische noodzaak is. En dat allochtonen bij het kiezen van een nieuwe woning niet het onderste uit de kan halen en vooral kiezen voor snel beschikbare woningen.

Waarom wordt er dan gekozen voor juist deze wijken waar, triest genoeg, kinderen zoveel minder kansen hebben? Daarbij draait het vooral om de sterke aantrekkingskracht van familie en kennissen, de juiste winkeltjes, en ook het gevoel dat men zich in een wittere wijk bekeken voelt.

Dat zegt veel over het kiezen voor zo'n wijk. Maar wie noemt de argumenten om er *niet* voor te kiezen? Waarom lichten we deze groepen niet actief voor over de nadelen van deze wijken? *'Zou u wel in die wijk gaan wonen met uw kinderen? Weet u welke gevaren er loeren? Mogen wij u wijzen op het wonen in alternatieve wijken, zoals ...'*. En laten we nu niet meteen gaan roepen dat er geen alternatieven zijn. We hebben 2,4 miljoen sociale huurwoningen. En velen (vaak autochtonen) zijn al uit achterstandswijken weggetrokken, zij bewijzen dat er alternatieven zijn.

Ons beleid om tot meer gemengde wijken te komen is erg eenzijdig. Witte ouders worden aangesproken op het feit dat ze hun kinderen van zwarte scholen halen. De middenklasse (vaak wit) wordt gestimuleerd om in zwarte wijken te gaan wonen. Allemaal legitiem, maar ook eenzijdig. Waar is het beleid om zwarte ouders aan te sporen hun kinderen van zwarte scholen te halen en ze op witte scholen te plaatsen? En ze daar ook eerder in te schrijven. Waar is het beleid om genoemde groepen te prikkelen kritisch na te denken over woonkeuzes en consequenties daarvan? Her en der zijn er eerste voorzichtige pogingen. Waarom wordt hier niet veel steviger op ingezet. Dat past prima bij een sociaal democratische invalshoek om mensen stijgingskansen te geven. Wat houdt ons tegen?

Erik van Ophoven is politicoloog en werkzaam in de wijkaanpak.